

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru

Kos XCIX. — Izdan in razposlan dne 12. decembra 1899.

Vsebina: Št. 241. Ukaz o zdravilski odredbini za leto 1900.

241.

Ukaz ministrstva za notranje stvari z dne 5. decembra 1899. l.

o zdravilski odredbini za leto 1900.

Dne 1. januarja 1900. l. stopi v moč na podstavi najnovejših lekarskih cenikov v kronski vrednoti ustanovljena zdravilska odredbina, ki je izšla z naslovom „Zdravilska odredbina za leto 1900. k avstrijskemu lekarskemu pravilniku iz leta 1889“ v zalogi c. kr. dvorne in državne tiskarne.

Ukaz ministrstva za notranje stvari z dne 3. decembra 1898. l. (drž. zak. št. 219) o avstrijski zdravilski odredbini za leto 1899. in dopolnilni ukaz ministrstva za notranje stvari z dne 1. aprila 1899. l. (drž. zak. št. 63) se razveljavljata s 1. dnem januarja 1900. l. in na njih mesto naj stopijo naslednja določila:

§. 1.

Vsi lekarničarji brez izjeme, potem zdravniki in ranocelci, oziroma živinozdravniki, ki imajo pravico imeti domačo lekarno, dolžni so natanko držati se zdravilske odredbine, ki zadobi moč dne 1. januarja 1900. l., ter si omisliti vsak po en tiskan izvod.

§. 2.

Lekarničarji in pa zdravniki in ranocelci se morajo natanko ravnati po „Občnih določilih in

pravilih“, podanih v uvodu VII. izdave avstrijske farmakopeje ter razglašeni z ukazom ministrstva za notranje stvari z dne 1. julija 1889. l. (drž. zak. št. 107), in pa po naslednjih posebnih določilih.

§. 3.

Tista zdravila, za katera veljajo gledé njih oddajanja posebna utesnjujoča ukazila, in katera so — kolikor spadajo med lekarska, — v ti zdravilski odredbini kakor tudi v farmakopeji poočitena z očitvidnimi (debelimi) pismeni in vrhu tega sestavljena v razpredelnici IV. farmakopeje, smejo lekarničarji dajati samo, ako se jim prinese reden zapis v to upravičenega zdravnika, ranocelca ali živinozdravnika.

Po ukazu ministrstva za notranje stvari z dne 1. avgusta 1884. l. (drž. zak. št. 131), ne spadajo sem: karbolna kislina, cinkova in bakrena galica (vitrijol), kolikor se te tvarine ne rabijo za zdravila nego samo za razkužila; a v tem slučaju je treba tako rabljene predpisati z oznamenilom: „Za razkuževanje“, in to razločno poočititi na znamki (signaturi) posode, in pa kloroform v zmesi, namenjeni „Za vnanjo rabo“; a v ti zmesi ne sme biti kloroforma nad 20 odstotkov celokupne zmesi.

§. 3.

Ob narejanju in oddajanju zdravil držati se je v vseh stvaréh natanko navodil zdravnikovega zapisa (recepta).

Recepti, v katerih gré čez največinske jemljaje (doze) zdravil, povedane v razpredelnici III. v VII. izdaji avstrijske farmakopeje iz leta 1889. se smejo odpravljati (dispenzovati), kakor je zapisano, samo tedaj, če je zdravnik težni količini pristavil klicaj (I).

Vrhu tega se veleva, da naj zdravnik težne količine v receptu zapisanih zdravil, navedenih v razpredelnici največinskih jemljajev, natanko pové ne samo s številkami, nego tudi z besedami.

Odpravljaje razdeljene praške naj se lumen papirnatih mošnic iz zdravstvenih ozirov ne odpira s tem, da se piha nanj z ustmi.

§. 5.

Recept bodi po vseh delih razločno in dobro čitno pisan. Na recepte, ki so pisani nečitno (nebralno), ali lekarniku niso popolnoma umevni, se ne smé dajati nikako zdravilo, predno se ni dobilo pojasnilo zapisujočega zdravnika.

Na vsakem receptu bodi praviloma postavljeno na videž imé in bivališče stranke, za katero je namenjeno zapisano zdravilo, in té podatke je treba pristaviti v lekarnici, ako bi že zdravnik ne bil tega storil. Ako se stranka brani povedati jih, treba je na recept v porazumu ž njo postaviti primerno označilo, s katerim je moči odvrniti kako zaméno ob izročevanju zdravila.

§. 6.

Po enem receptu se smé kako zdravilo zopet dati samo za tisto stranko, ki je pisana na njem.

Ako se je zares bati, da bi se zlorabilo kako zdravilo, naj zapisujoči zdravnik dotičnemu receptu pripiše pristavek: „*ne repetatur*“; in lekarničarju je prepovedano, po receptih s takim pristavkom zopet dajati zdravilo.

Receptne golice se že natisnjenim „*ne repetatur*“ niso dovoljene.

§. 7.

Dajati zdravila na prepisane recepte in prepisavati recepte v lekarnah je prepovedano; razen ko bi zahtevale posebne okoliščine, n. p. ker se zdravilo daje ob troških javnih zalogov, ljudomilih zavodov, bolniških blagajnic, društev i. e.; todá v tem

slučaju mora biti povedano na prepisu samem, zakaj je bil napravljen.

Prepis recepta mora imeti natančno označilo lekarne in podpis odpravnikarja.

§. 8.

Recepte se zabeležkom „*cito*“ ali „*statim*“ je odpraviti kar najhitreje moči.

§. 9.

Recepti s pristavkom „*secundum meam prescriptionem*“ ali s kako drugo opomnjo, s katero se namigava na kako skrivno sporazumljenje ali na kak dogovor lekarničarja se zdravnikom, kar je prepovedano v vseh razmerah zdravnika do lekarničarja, se ne smejo odpravljati v lekarnah. Zdravnikom se prepoveduje, take izraze ali opomnje rabiti v svojih receptih.

§. 10.

Odpravljaje zdravila na račun javnih zalogov, ljudomilih zavodov, bolniških blagajnic i. t. in pa za neimovite ljudi, dalje ako to posebe zahtevajo stranke, rabiti in zaračunjati je samo tiste posode (shranke), ki so v odredbini navedene za najcenejše, ako po §. 18 ordinacijskega pravilnika z dne 17. marca 1891. l. (drž. zak. št. 45) ni opustiti zaračuna posod.

Isto bodi, ako je zaradi neimovitosti človeka, ki je potreben zdravila, zdravnik receptu pristavil opomnjo: „*Fiat expeditio simplex*“.

V ordinacijskem pravilniku z dne 17. marca 1891. l. (drž. zak. št. 45) omenjene uprostite v oddaji zdravil in znižbe računa zdravil naj vedno veljajo ob oddaji zdravil za račun bolniških blagajnic, urejenih po zakonu o bolniškem zavarovanju z dne 30. marca 1888. l. (drž. zak. št. 33), in pa bolniških blagajnic, ki so pod državno kontrolo, — ako z zdravniškim receptem niso dani posebni ukazi.

§. 11.

Ob taksovanju receptov za račun bolniških blagajnic, urejenih po zakonu o bolniškem zavarovanju, in pa bolniških blagajnic, ki so pod državno kontrolo, naj dovoli lekarničar od ovedene, odredbini primerne cene zdravil popustek v višini vsaj 5 odstotkov.

Dogovoru bolniških blagajnic z lekarničarji se prepušča dovoliti večje popustke.

V spornih slučajih se politična deželna oblastva pooblaščajajo, za lekarne določenega okraja bolniške blagajnice, zlasti glavnih mest in industrialnih krajev predpisati po meri prodaje zdravil, vršeče se v njih, za račun omenjenih bolniških blagajnic, in pa po krajevnih razmerah višji odstotni popustek in to do 15 odstotkov vse odredbinske cene za receptna dela, pri čemer je vedno varovati enakomerno ravnanje gledé vseh lekarn dotičnega okraja, da se zabranijo ovire redne oskrbe ljudij z zdravili v uradno ustanovljenem prodajnem okraju lekarn.

§. 12.

Za deseterno izmero (množino, število kosov) v zdravilski odredbini obseženih zdravil je zaračunati samo osmerno postavljeno ceno odredbine; oddajaje stoterno izmero je zopet zaračunati samo osmerni znesek postavka, veljajočega za deseterno izmero (to je štiriinšestdeseterno navadne postavljene odredbine).

Ta znižana postavljena cena naj velja tudi tedaj, kadar bi se pri določitvi odredbine za kako izmero (množino, število kosov) zdravil pod desetertim, oziroma stotertim v zdravilski odredbini obsežene doze pokazal višji znesek, nego bi odgovarjalo znižani postavljeni ceni za večjo množino.

§. 13.

Najnižji postavek cene za cenitev kakega predmeta ob odredovanju (taksovanju), za katero se ne uporablja ordinacijski pravilnik, izdan z ukazom ministrstva za notranje stvari z dne 17. marca 1891. l. (drž. zak. št. 45), in pa določilo §. 14, v tem ukazu, znaša pet vinarjev, ob odredovanju po ordinacijskem pravilniku pa samo dva vinarja.

Postavek cene ob odredovanju, ki ne dosega enega celega vinarja, smé se zaračunati za cel vinar, in prav tako se smé, ako se ob odredovanju za kak zdravilski predmet poleg enega ali več vinarjev pokaže tudi še vinarjev drobce, ta drobce računati za cel vinar.

§. 14.

Za *Aqua communis* do množine enega litra in pa za vsak nadaljnji liter se smé, razen ako bi se ta voda rabila za dekokte ali nalivke, zaračunati znesek dveh vinarjev.

§. 15.

Lekarničarjem, ki morajo ob dobavi spirita razen državne žganjarine plačevati znesek 20 vinarjev za liter presegaajočo davščino deželnih in komunalnih davkov za žganje, sme politično deželno oblastvo na zaprosilo dovoliti zvišanje odredbine za tiste spirituozne predmete, ki so po imenih navedeni v zaznamku, pridejanem zdravilski odredbini, in to tako, da se za težni postavek 10 gramov priračuni en vinar, za težni postavek 100 gramov osem vinarjev k postavkom cene, ustanovljenim za te predmete v zdravilski odredbini.

§. 16.

Ako zdravnik ni bliže povedal v receptu težne množine kake indiferentne sestavine, ali če je v napravo uporabljene zdravilske oblike potreba kake v receptu ne navedene indiferentne primesi, naj odpravnik ob odrejanju porabljeno množino indiferentne sestavine ali primesi poočiti na receptu.

Za izračunjanje zdravil, napisanih po kapljah, naj velja naslednje:

Pri mastnih in pa pri težkih hlipnih (etrovih) oljih, pri tinkturah, izrženih rudninskih kislinah in vodenih tekočinah sploh se račun 20 kapelj, pri drugih hlipovih (etrovih) oljih, pri octovem hlipu, hlipovem vinskem cvetu in kloroformu 25 kapelj, pri čistem hlipu 50 kapelj za en gram.

§. 17

Na vsakem receptu, po katerem se v kaki javni ali domači lekarni napravljajo in oddajajo zdravila, je zapisati razločno pred odpravo iznos odredbine s številkami, ter ob prvi določitvi odredbine tudi posebe razložiti po tvarinah, po delu in po shrankah (posodah, škatljah i. e.).

V javnih lekarnah naj tisti, ki je cénil (taksoval) zdravilo, poočiti na receptu poleg cene tudi leto in dan ter firmo lekarne ter podpiše svoje ime; a tisti, ki je oddal zdravilo, naj vselej na signaturi (znamki) pristavi leto in dan oddaje ter podpiše svoje ime.

Iste zabeležke — ob različnem odredovanju tudi znesek odredbine — je vselej namestiti na receptu, oziroma na signaturi, ako se je zdravilo zopet oddalo po istem receptu.

§. 18.

Dovoljeno je zdravila dajati pod odredbino; a v takem slučaju je treba na receptu s številkami zapisati ceno po odredbini in pa prostovoljno znižani iznos.

Toda tudi zdravila, oddana pod odredbino, morajo biti prav tako neoporečno dobra, kakor je predpisano v farmakopeji, tudi se ne sme morebiti menj dati po teži.

Tudi v ročni prodaji se ne smejo cene zdravil nikdar računati više, nego po postavkih zdravilske odredbine.

§. 19.

Odmerjaje postavke cene onim zdravilom, katerih ni v farmakopeji, naj politična oblastva v slučajih, ki jim pridejo v razsodbo, računajo po istih načelih, po katerih se odmerja odredbina za zdravila, obsežena v farmakopeji; ta načela so besedoma priložena zdravilski odredbini za leto 1900.

§. 20.

Pijavke naj se ne smatrajo za zdravila. Vendar so lekarniki dolžni, imeti jih v dobrem stanju v zalogi.

Prodajna cena njihova vštrevši oddajo se ustanavlja za lekarno na 20 vinarjev. Za računodavce, ki dajejo zdravila ob troških javnih zalogov, ta cena ne pripušča nikakega odstotnega odbitka ob povračilu.

§. 21.

Cene v farmakopejo vzprejetih obvezil so obsežene v posebni odredbini v prilogi k zdravilski odredbini; tudi obvezila ne trpe odstotnega odbitka.

§. 22.

Zdravniki in ranocelci, ki so upravičeni ali dolžni imeti domačo lekarno ali zasilno pripravo (ukaz ministrstva za notranje stvari z dne 26. decembra 1882. l. [drž. zak. št. 182]), so dolžni kemične in farmacevtske (enovite in sestavljene) preparate, in pa druge zdravilske pripravke, potrebne za opravo in dopolnilo svojih domačih lekarn in zasilnih priprav, samo in edino dobivati iz kake najbližnjih lekarn ter se

o takem dobivanju izkazavati s posebno prejemno knjigo, v kateri je natanko povedati ime in težo zdravil in pa čas dobave ter potrditi s podpisom lekarničarjevega imena.

Pri tem je znižavanje cene prepuščeno vzajemnemu dogovoru.

§. 23.

V zaračunu zdravil za živino naj se, v kolikor niso navedena v posebni odredbini zanje, temveč obsežena v odredbini za zdravila lekarskega pravilnika, odbije 10 odstotkov od odrejenih cen, ki se pokažejo tam.

Za recepturna dela in za posode se dopušča porabljanje pri zdravilih za živino isto odredbino, kakor pri zdravilih za človeško rabo.

§. 24.

Lekarničarji so dolžni, imeti v zalogi krepila in razkužila in pa obvezila, ki so predpisana v „službenih predpisih za babice“, izdanih z ukazom ministrstva za notranje stvari z dne 10. septembra 1897. l. (drž. zak. št. 216) in imajo pravico, prodajati tudi druga orodja, potrebna v opremo babice.

Babicam naj se ob neposrednem nakupu teh predmetov iz lekarne dovoli desetodstotni odpust odrejene cene.

§. 25.

Podrobni popis lekarniških zdravil, narejen v zdravilski odredbini v porazumu s c. kr. trgovskim ministrom, naj služi ob izvrševanju ukazov ministrstva za notranje stvari in trgovino z dne 17. septembra 1883. l. (drž. zak. št. 152) in z dne 17. junija 1886. l. (drž. zak. št. 97) za vodilo.

§. 26.

Vsak prestopok zgornjih ukazil se kaznuje, kolikor se nanj ne uporabljajo določila občnega kazenskega zakona, z globami do 100 goldinarjev, ali z zaporom do 14 dni. (Ministrski ukaz z dne 30. septembra 1857. l. [drž. zak. št. 198]).

§. 27.

Drugi predpisi, dani razen teh določil, o dobivanju, imevanju in prodajanju zdravilskega blaga in zdravil, ostajajo v moči.